

Prvi sastanak hrvatske katoličke mlađeži - Trsat 1906.

HKAD Hrvatska u Beču organizirala je od 21. do 23. kolovoza 1906. prvi sastanak hrvatske katoličke mlađeži na Trsatu na kojem je sudjelovalo pedesetak predstavnika

■ Božidar Nagy

"Ako ne znaš tko si, doći će drugi pa će ti reći da budeš ono što on bude htio!"

I. Petričević

Prvá organizacija Hrvatskoga katoličkog pokreta bilo je Hrvatsko akademsko katoličko društvo *Hrvatska* koje je u Beču 12. svibnja 1903. osnovala skupina hrvatskih studenata na poticaj biskupa Antuna Mahnića a glavni pokretač i izvoditelj osnivanja bio je mladi krčki svećenik Ivan Butković kojega je biskup Mahnić poslao u Beč na nastavak studija. U ovome društvu, bečkoj *Hrvatskoj* kao u svojoj početnoj centrali nastajale su razne ideje o djelovanju i razvoju pokreta koje su se potom provodile u praksi. Tako su članovi društva 1905. godine najprije objavili almanah "Nepredavana predavanja" da bi u listopadu iste godine pokrenuli časopis za katoličku mlađež *Luč* koji će u idućih četrdeset godina odigrati važnu ulogu za hrvatsku katoličku mlađež. Članovi društva ozbiljno su razmišljali i raspravljali kako pokrenuti organiziranje hrvatske katoličke mlađeži u domovini. Tako je 18. veljače 1906. na jednom od sastanaka HKAD-a *Hrvatske* u Beču odlučeno da se održi prvi sastanak hrvatske katoličke mlađeži na Trsatu. Članovi društva su se sami angažirali i organizirali su taj sastanak koji je održan od 21. do 23. kolovoza. Sudjelovalo je pedesetak predstavnika iz raznih krajeva, a među njima su bili predstavnici katoličke mlađeži iz Slovenije. Dobar dio sudionika sastanka bili su bogoslovi, studenti teologije. Franjevački samostan na Trsatu otvorio je svoja vrata pa je ugostio više od dvadeset sudionika sastanka.

Koliku su važnost članovi Hrvatske pridavali tome sastanku vidi se iz nekoliko članaka koje je časopis *Luč* objavljivao kroz cijelo 2. godište svoga izlaženja 1906./1907. U tim izvješćima možemo gotovo do u detalje rekonstruirati taj važan događaj koji se smatra početkom organiziranja katoličke mlađeži u domovini. Tako iz Beča od HKAD-a, bečke Hrvatske organizacije katoličke mlađeži prelazi u Hrvatsku. Govoreći o ovom trsatskom sastanku Ivan Butković, jedan od organizatora sastanaka ovako definira njegovu važnost i ulogu: "Trsatski

sastanak postavio je temelje organizaciji svega hrvatskog katoličkog daštva, ili bolje: vjerska i narodna načela "Hrvatske" (HKAD u Beču) prihvati je tamo sve hrvatsko katoličko daštvo kao svoje". (I. Butković, *Glavni momenti*, 90).

Svetovni liberalni tisak odmah je uočio opasnost za sebe ovoga organiziranja katoličke mlađeži pa su riječki *Novi list* (koji je već tada bio na liberalnim pozicijama kao što je ostao sve do danas) i drugi liberalni listovi oštro napali trsatski sastanak nazivajući ga "klerikalno meštanjanje" i sl. Uredništvo *Luč* nije im ostalo dužno pa im je od-

nizaciju suradnika u listovima, na organizaciju bogoslova i ostalih daka, te kako da odmah priskočimo u pomoć samomu narodu." Detaljnije razrađujući svaki od ovih zaključaka u nastavku se kaže: "Na svaki način ćemo raditi proti zloy štampi, da je bez važnog razloga sami nećemo čitati, a i druge ćemo od nje odvraćati. Naprotiv da ćemo iz svih sila raditi za katoličku štampu... Drugi dio radi o samoj organizaciji dačkoj. Zaključimo naime, da ćemo urediti da se po svim hrvatskim visokim i srednjim školama osnuju 'kongregacije'... Za našu užu organizaciju vrijede rezolucije da se u Zagrebu i po drugim sveučilištima gdje ima Hrvata, osnuju katolička akademска društva na način 'Hrvatske' u Beču... da se sva ta društva udruže u 'Savez katoličkog daštva'. Najvažniji naš zahtjev, da se Zagreb, prijestolnica naša, trgne jednom iz mrtvila i da nam se odaže s osnutkom jednoga katoličkog akademskog društva, gdje će se napustiti nuzgredne razmirice i svrnuti oštrac proti našem krvnom neprijatelju liberalizmu ili naprednjaštvu i započeti tiki rad bez buke i huke na korist našu i naroda našega."

I Zagreb se stvarno trgnuo iz mrtvila. Već sljedećeg mjeseca pošto su ovi zaključci bili objavljeni u *Luči*, u Zagrebu je osnovano Hrvatsko katoličko akademsko društvo "Domagoj" koje će imati veliku ulogu u organiziranju cjeplukne katoličke mlađeži u Hrvatskoj u prvom desetljeću Hrvatskoga katoličkog pokreta ali i kasnije.

Biskup Antun Mahnić bio je naravno u tijeku cijelog zbivanja i održavanja sastanka, ali mu nije mogao nazočiti. Delegati sastanka su ga samo došli pozdraviti jer je tih dana bio došao na Rijeku. Međutim poslao je svoje pozdrave i poruku da će tih dana svaki dan služiti svete mise za uspjeh sastanka. Uspjeh stvarno nije izostao kao što je pokazao daljnji slijed događaja. ■

Ivan Butković:
Trsatski sastanak
postavio je temelje
organizaciji svega
hrvatskog
katoličkog daštva

Svetište Majke Božje na Trsatu gdje je 1906. godine održan Prvi sastanak hrvatske katoličke mlađeži s kojim je započelo organiziranje mlađih katolika u okviru toga pokreta

mah po održanom sastanku odgovorilo člankom pod naslovom: "'Sloboda', 'Novi list' i 'Pokret' - lašci i klevetnici." (*Luč*, br. 1, god. II., listopad 1906., str. 25-28). U tom istom 1. broju drugoga godišta *Luči*, prvoga koji je objavljen nakon održanog sastanka na Trsatu započinje se donositi opširan prikaz sastanka, sažeci sjednica i diskusija što se produžava kroz cijelu godinu.

Nas ovoga časa najviše zanimaju zaključci toga Prvog sastanka s kojim je započelo stvarno organiziranje hrvatske katoličke mlađeži u domovini. O tome čitamo odmah u uvodnom članku prvog broja *Luči* 2. godišta pod naslovom "Zavjerismo se" (*Luč*, br. 1. listopad 1906. str. 1):

"Naši se zaključci protežu na štampu, na organizaciju svega daštva, na orga-

(Nastavlja se)